

Ordforklaringer

MMP1 og MMP3: Matriksmetalloproteinase 1 og 3. Sinkavhengige enzymer som kan bryte ned og er med å regulere ekstracellulær matriks.

HLA: Humant leukocytantigen.

HLA-DR6: En av genvariantene som koder for HLA-DR. HLA-DR er et MHC-klasse 2-molekyl på celleoverflaten som kodes fra et område med HLA-gener på kromosom 6.

D6S265*122: DNA-markør på kromosom 6 som ikke koder for noe kjent gen.

Se oversikt over doktoravhandlinger i seksjonen Oss imellom på side 397
www.tidsskriftet.no/doktoravhandlinger

Genetiske faktorer ved galleveissykdom

Ny kunnskap om genetiske faktorer involvert i primær skleroserende kolangitt (PSC) kan bidra til å identifisere pasienter med økt risiko for galleveiskreft.

Galleveissykdommen primær skleroserende kolangitt (PSC) gir betennelse som gjør gallegeiene trange, og det dannes arvev. Over tid utvikles leversvikt. Sykdommen er den viktigste årsaken til levertransplantasjon i Norge. Mange pasienter med denne lidelsen har også ulcerøs kolitt og økt risiko for å utvikle kreft i gallegangene.

Kristine Wiencke og kolleger ved Medisinsk avdeling og Immunologisk institutt,

Kristine Wiencke. Foto Bente Devik, Rikshospitalet

Rikshospitalet, har undersøkt hva slags gener som har betydning for primær skleroserende kolangitt. Resultatene presenteres i avhandlingen *Genetic studies in primary sclerosing cholangitis*, som hun forsvarte for dr.med.-graden 17.11. 2006.

– Visse HLA-gener er assosiert med primær skleroserende kolangitt. Vi studerte markører i HLA-klasse 1-området, og fant at kombinasjonen HLA-DR6 og markøren D6S265*122 gir fire ganger økt risiko for å få primær skleroserende kolangitt i forhold til DR6 alene. Et gen nær markøren kan være av betydning, sier Wiencke.

MMP1 og MMP3 er involvert i betennelsesreaksjoner, fibrose og kreft og er derfor interessante kandidatgener. Wiencke har studert ulike varianter av disse genene i pasienter med primær skleroserende kolangitt eller ulcerøs kolitt samt friske kontrollpersoner.

– Vi fant at spesifikke varianter av MMP1 og MMP3 var hyppigere hos undergrupper av PSC-pasienter med ulcerøs kolitt og galleveiskreft. Vi håper våre funn kan bidra til bedre forståelse for hvorfor primær skleroserende kolangitt utvikles, sier hun.

Anne Forus
 anneforu@online.no
 Tidsskriftet

– Bekymringsfull resistensutvikling

En kartlegging viser at fluorokinolonresistent E coli forekommer i mindre enn 2 % av tilfeller av urinveisinfeksjon hos kvinner. Dette er likevel bekymringsfullt, mener norske forskere.

Overlege ved Telelab AS, Nils Grude, har i sin avhandling *Urinary tract infections with emphasis on bacterial etiology, sensitivity, virulence and clonal distribution* blant annet kartlagt bakterielle årsaks- og resistensforhold ved urinveisinfeksjoner. I det ene av i alt fem arbeider har han og medarbeiderne kartlagt fluorokinolonresistens hos E coli, som er den dominerende mikroben ved slike infeksjoner.

– Fluorokinolon er viktig å ha i bakånd ved infeksjoner med bakterier som har utviklet resistens mot andre antibiotikapreparater. I mange land er fluorokinolonresistens et økende problem på grunn av overforbruk. I Norge er vi svært restriktive, men også her ser man

en tendens til økning både i forbruk og resistens, sier Grude.

Han har kartlagt resistensen i Norge og funnet at den er på mindre enn 2 %. Det er likevel bekymringsfullt, mener han, fordi det utgjør et mulig behandlingsmessig problem.

– Fluorokinolonresistent E coli ser ut til å spre seg klonalt. Dette kan bare begrenses ved å stramme inn på bruken av fluorokinoloner, både til human og veterinær bruk, sier han.

Grude disputerte for Ph.D.-graden 1.12. 2006 ved Universitetet i Tromsø.

Elaine Feiring
 eline.feiring@legeforeningen.no
 Tidsskriftet

Tips oss gjerne om doktoravhandlinger på tidsskriftet@legeforeningen.no